

Protoktor: Amtsborgmester Carl Holst

Konto: Sydbank City afd., Aabenraa, Nr.: 7910 107 504-6 · Giro: 372-3127

Jens Christensen,
sekretær

Hiort Lorensensvej 54.7.TH
6100 Haderslev

Tlf.: 7452 3587
E-mail: jenschristensen@mail.dk

Haderslev, den 3. august 2006

**Besøgsrejse til Letland 17. – 21. juli 2006
med deltagelse af bestyrelsesmedlemmerne Hans Egon Lorenzen og Jens Christensen.
Derudover deltog TVSyd journalist Finn Grandin,
hvilket på et tidspunkt vil resultere i en udsendelse på TV-syd.**

17. juli 2006	<i>Riga – modtagelse</i>	Ca. kl. 12 middag blev vi modtaget i Riga Lufthavn af vore værter fra Varini, skoleleder Agita Birkensteina (vor tolk) og ægtefælle borgmester Uldis Birkensteins. Vi kørte en ultrakort tur gennem noget af Rigas centrum for derefter straks at påbegynde transporten i østlig retning mod Varini. Turen ud af Riga var varm og tog lang tid pga. tæt trafik opstået i forbindelse med en del vejarbejde. Kl. 14.00 ophold i et shoppingcenter, hvor frokosten blev spist i en hyggelig restaurant. Vore værter købte her ind til aftensmad.
	<i>Varini – fakta m.m.</i>	1100 indbyggere, udstrækning 101 km ² . Indkomstskatten er 25 %. Der er sendt transport til Varini modtaget den 14. juni 2006. Ud over Østeuropæisk Børnehjælps materialer, indeholdt containeren 8 bokse til Varini spejderne, doneret af KFUM spejderne i Silkeborg.
	<i>Varini – Kindergarten Saulite</i>	Kl. 15.00 ankomst til Varini og straks til Kindergarten Saulite, der bl.a. har modtaget møbler, porcelæn, hovedbeklædning, spil og legetøj. Vi blev modtaget af lederen Irena Kukule. Udover hende er ansat to lærere (musik) samt nogle assistenter. Der kommer ca. 25 børn pr. dag og prisen pr. barn er 70 centimer dagligt eller 14 lat pr. måned pr. barn, svarende til kr. 150,00. Børnene kommer helt op til 20 kilometer væk fra, men disse heldigvis i bus. Stedet er et traditionelt institutionsbyggeri i grå betonsten i 2 etager. Her er rent, pænt og ryddeligt. Her er køkkenfaciliteter, så der kan laves mad til børnene. De modtagne effekter var OK, dog var nogle billeder gået itu. Man er meget taknemlig for det tilsendte og ønsker fortsat tøj, små borde, TV, garderobeskabe, el-køkkenmaskine, mikser, dybe suppetallerkener, børnesenge samt noget udstyr, der kan bruges på den udendørs legeplads.
	<i>Varini – Kempes elementary school</i>	Kl. 17.00 ankomst til Kempes elementary school, hvor Agita Birkensteina er skoleleder. Man har her modtaget sofaer, stole, tavler, køkkenudstyr, legetøj, maling og tapet mm. På denne skole opmagasineres tillige nogle af effekterne til spejdercentret. Man er meget taknemlig for det modtagne. Der er pænt og nydeligt i denne store 2 etagers cementkasse af en skole til 125 elever. Der er her i ferieperioden gang i istandsættelse og god brug for vor maling og tapet. På denne skole laves der også mad til eleverne, hvilket er det normale i Letland. Køkkenet er noget gammeldags med de så ofte sete traditionelle store russiske el-komfurer med de meget store firkantede kogeplader; man ønsker sig mere moderne komfurer i stedet. Derudover mangler man i høj grad dybe tallerkener og diverse rustfrit udstyr. Der kan desuden henvises til et følgebrev fra skolen, hvor man bl.a. redegør for behovet for Pc'er og andre ting man ønsker, ligesom man fremfører ønsket om partnerskab med en dansk skole.
	<i>Varini – fattige familier</i>	Kl. 18.00 ankomst til familien Strautini, der består af en far (syg) og hjemmegående mor, 3 eller 4 børn og en bedstemor. Her er ikke meget at gøre godt med, men vi fornemmer et godt, kærligt hjem og god stemning og der er rent, pænt og ryddeligt både ude og inde; standarden er højere end hvad vi ser i den sydligere del af landet. Det er sommer, så omgivelserne og haven virker meget idylliske. Bl.a. ser vi at bedstemoderen er travlt beskæftiget med traditionelt håndarbejde, der kan sælges på torvet. Familien har fået tøj fra os, som de takker meget for. I haven får vi serveret mælk, brød og honning og børnene synger og spiller for os.

17. juli 2006	<i>Varini - fattige familier</i>	<p>Kl. 18.30 ankomst til enlig mor Edite Beitika og hendes 2 hjemmeboende børn. Moderen har forskelligt løst arbejde men tjener ikke meget. Når der er tid og lejlighed til det, plukker børnene bær o.l. i skoven og sælger det på markedet. Medens vi var her, så vi at der var fuld gang i bær-rensningsen. Hjemmet er under gennemsnit for egnen. Der er modtaget 2 poser tøj fra os og man kan sagtens bruge meget mere. Finn Grandin, TvSyd interviewede moderen og sønnen Peteris Beitiks. På ny blev vi budt på brød og honning.</p>
	<i>Varini - aften hos værter</i>	<p>20.20 ankomst til vore værter landsted uden for Varini. Vi blev vist rundt i park og hus. Her er dejlige omgivelser, mark og skov, som er borgmesterens ejendom. Vi blev desuden præsenteret for familiens 2 piger, der var rigtig gode til engelsk. Vi havde en rigtig hyggelig aften og blev på alle måder beværtet meget overdådigt.</p>
	<i>Smiltene -</i>	<p>Ca. 22.30 blev vi kørt til Smiltene Park Hotel, hvor der var bestilt enkeltværelser til os tre. Det var dejligt endelig at komme til køjs og få hvilet ud efter dagens strabadser. Inden vi gik i seng skulle vi afgive ordrer på morgenmad. Hvorfor vides ikke, da vi altid fik noget andet end det vi bestilte!</p>
18. juli 2006	<i>Smiltene - formiddag</i>	<p>Efter morgenbordet blev vi afhentet af Agita Birkensteina og kørt til en lokal samling (museum), som vi har leveret møbler til. Vi så her en større samling, bestående af mange forskellige effekter, både fra russisk tid og fra nutiden. Der forefandt sten, kakler, billeder, militære effekter, emblemer, symaskiner og meget meget andet. Indehaveren Maiga Aboliya tog imod og takkede for møblerne. Det var svært at gennemskue den overordnede ide med samlingen, men indehaveren viste rundt og fortalte beredvilligt om sin samling. Det hele forefandt i en lejlighed i en boligkarre. Denne lejlighed var erhvervet af samlingens ejer, ved at der i forbindelse med afviklingen af kommunist-tidens ejendomme, blev uddelt "lodder", alt efter ens anciennitet i fællesskabet. Vi tog afsked og takkede for rundvisningen. 10.40 kørte vi tilbage til skolen og mødtes udenfor med journalist Sandra Petersone, der interviewede Hans Egon til lokalavisen. Vores Tv-journalist fik også her lavet egne optagelser.</p>
	<i>Smiltene - Eftermiddag</i>	<p>Herefter genoptoges rundvisningen på skolen idet vi nu skulle bese 2. salen. Undervejs blev der talt noget ustruktureret om mange ting. Man ønsker f.eks. flere telte til spejderne. Man ønsker flere nyere PC'er til computer-rummet og kunne også ønske sig en projektor. Der er behov for møbler og kørestol til 7 gamle og 8 astmaramte børn, som er på et hjem i distriktet, ligesom man helt basalt mangler tøj, madrasser og sko. Besøg på rådhuset og borgmesterkontoret, hvor Uldis Birkensteins uddelte gaver til os. Herefter lunch. Der var afsat tid til besøg hos 2 fattige familier, hvor vi mødtes med flere voksne og større og pænt påklædte børn, der udtrykte glæde over det modtagne tøj. Disse familier er naturligvis meget fattige efter dansk målestok. Alligevel må vi sige, at standarden her i området er langt højere end situationen i f.eks. Ilukste. Vi besøgte også en "fattig" ældre herre, der var jagtven med borgmesteren. Han havde købt et hus på en større grund. Huset trængte til istandsættelse, som han var godt i gang med. Endvidere havde han kunnet bygge den flotteste sauna i baghaven.</p>

18. juli 2006	<i>Spejder-center – sidst på eftermiddagen</i>	<p>Ved 17-tiden ankomst til spejderlejren, som en lettisk-amerikaner har doneret til det lokale spejderkorps. Her er en større grund med sø samt en stor villa, som nok kan være op til 75 år gammel. Vi har transporteret noget materiale for KFUM-spejderne i Silkeborg hertil, og det er i den forbindelse vi vises rundt herude af lederne af stedet.</p> <p>Huset er som nævnt gammelt og bærer tydelige spor af skyderi stammende fra anden verdenskrig. Det er desværre sådan, at spejderne ikke råder over hele huset, idet en del er udlagt som lejligheder.</p> <p>Vi blev vist rundt og tog tillige en del fotos. Her forestår et restaurerings-arbejde af dimensioner, som det nok ikke vil være muligt at klare uden hjælp udefra. Alt er gammelt, usselt og nedslidt og inventaret er stort set ubrugeligt. Rummene er under al kritik og det bedste ville være at fjerne vægge og etageadskillelser og starte fra nul.</p> <p>Huset er i 2 etager og med kælder. Gulv, vægge og etageadskillelser-forhold og ikke mindst den sanitære situation ville gøre det ulovligt for spejdere i Danmark at opholde sig et sådant sted. De fleste steder herskede et ubeskriveligt rod. Køkkenforholdene er ubeskrivelige og der burde nedlægges forbud mod anvendelse under de nuværende omstændigheder.</p> <p>Alligevel bruger man stedet og nogle af lokalerne, og man har dog også nogle steder malet og fejlet og man virkede egentlig optimistisk angående stedet. Vi fik fortalt at der skulle være spejderlejr i første weekend i august på stedet.</p> <p>Desuden så vi en lade hvor nogle kanoer blev opbevaret, ligesom vi også blev forevist nyere soveposer og telte.</p> <p>Vi mener at de optagne billeder taler deres tydelige sprog.</p>
	<i>Farvel til Smiltene</i>	Vi takkede og sagde farvel til vore værter og blev kørt til Lazdukalns, hvortil vi ankom ved 20.30-tiden.
	<i>Lazdukalns – Gæstehus Rūkisi</i>	<p>Indehaverne af gæstehuset Rūkisi modtog os og beværtede os med et fortræffeligt aftensmåltid, som blev indtaget på huset terrasse. Vi er i et dejligt og nyt sommerhus og fik tildelt hver vores værelse og fik anvist baderum mm. Efter spisningen og lidt snak med vore værter blev vi overladt til os selv resten af aftenen og vi hyggede os rigtig godt og fik efterfølgende en god nats søvn.</p>
19. juli 2006	<i>Lazdukalns –</i>	<p>Morgenmad serveret af vore værter i gæstehuset Rūkisi og derefter siger vi farvel og takker for dette dejlige ophold her i en gæstehytte i meget naturskønne omgivelser.</p>
	<i>Lazdukalns – hjem for gamle</i>	<p>Der er sidst leveret en sending hertil i september 2005.</p> <p>Her blev vi afhentet kl. 08.50 og kørt til et lille plejehjem i Lazdukalns, hvor der er plads til 25 beboere, der hovedsageligt boede på to og tre sengs stuer. Lederen af plejehjemmet er Biruta Dulevsa.</p> <p>Plejehjemmet var interesseret i køleskabe og senge evt. hospitalssenge. Her blev vi præsenteret for dagens overraskelse, nemlig en ung mand der talte flydende dansk. Han hed Armins Dulevsnis og var blevet løjtnant hos den danske marine den 13. juni og var nu vendt tilbage til den lettiske marine. Han fulgte os hele dagen, hvilket han gerne ville, da han alligevel holdt ferie.</p>
	<i>Lazdukalns – fattige familier</i>	<p>Fra plejehjemmet gik turen videre med besøg hos en familie med 4 børn, herunder en lille pige, der var adopteret, fordi hun var blevet forældreløs og en dreng, der var epileptiker og tilsyneladende havde et anfald mens vi var der. Faderen var postbud og moderen læste til pædagog, så denne familie var godt i gang med at bedre deres egen situation, trods svære kår.</p> <p>Herefter foretog vi en næsten endeløs køretur ad grusveje indtil vi kom til en familie, hvor det var fortalt, at man havde 8 børn. En fintælling viste imidlertid, at der var 9 og forældre uden arbejde. Her manglede man selvsagt alt. Møbler senge, tøj, sko og en symaskine. Der var 12 km. til skole, hvor faderen sørgede for at børnene kom ind. Faderen var 41 år og moderen 36. Familien oplyste, at de lever for ca. 1.000 kr. om måneden. Hertil kommer grøntsager m.m. fra de 4,8 ha, der hører til ejendommen. Vores værter var nok af den opfattelse, at faderen ikke var uden skyld i, at han havde været arbejdsløs siden 2003.</p>

19. juli 2006	<i>Lazdukalns – center i Skujetneike</i>	<p>Ved middagstid var vi nået frem til det center i Skujetneike, der er indrettet i et par tomme lejligheder i en boligblok. Her er der et lægerum, hvor der til daglig er en sygeplejerske og en gang om måneden en læge. Herudover er der et lille bibliotek med internetadgang.</p> <p>I centret blev vi mødt af 8 unge piger, der sang for os og sluttede med en sang på engelsk til ære for os. Vi lovede dem at de sikkert kom på dansk TV. Her så vi også den frisørsalon, som var leveret fra Danmark.</p> <p>I huset havde der tidligere været fjernvarme, hvilket oprindeligt var sædvane de steder vi så. Blokkene var opført af kommunisterne i 1970 og var beregnet til at stå i 25 år, men efter Letlands selvstændighed var de aldrig blevet nedrevet og stod altså endnu, hvilket må siges at være noget af et mirakel. Efterfølgende var fjernvarmen afmonteret og i dag fyrer man med brænde, idet man er gået sammen om at lave skorstene og ovne. Vi kunne derfor bese en lille kirke, indrettet for ældre i det nu nedlagte fyrrum fra fjernvarmen.</p>
	<i>Lazdukalns – fattige familier</i>	<p>Herefter besøgte vi nogle familier i lejlighederne og sluttede med en familie, der havde en 28 årig datter, der var blevet totalt hjerneskadet som to årig. Hun kunne kun ligge på sengen og reagerede på lyde, synsindtryk mv. Hun kunne måske hjælpes med en hospitalsseng, så hun kom højere op. Patienten kom tilsyneladende aldrig uden for lejligheden. Begge forældre var nødvendige for at pleje hende 24 timer i døgnet. Håber det vil være muligt at gøre noget for denne familie.</p> <p>I denne families dagligstue fik vi serveret frokosten.</p>
	<i>Saipetnieki - support center og mødested</i>	<p>Om eftermiddagen besøgte vi et større egnsmuseum og samlingssted med en samling af motorer, maskiner, plove, landbrugsredskaber, våbensamlinger og meget andet. Efter en grundig rundvisning fik vi kaffe i et nybygget træhus indrettet til møder og andre former for ophold. Museet lå på en kæmpemæssig grund og for nylig var der anlagt en kunstig sø.</p>
	<i>Lazdukalns – fattige familier</i>	<p>Senere på eftermiddagen ved 15-tiden besøg hos nok en fattig familie i lejlighed med 3 børn, hvoraf en lille pige var født for tidligt, men vi fik at vide hun ville komme sig. Det så umiddelbart ud til at familien havde styr på tilværelsen. Faderen havde et job som landmand og moderen passede børnene og ville uddanne sig. Familien havde modtaget tøj og legeting fra os, hvilket de var taknemlige for.</p>
	<i>Eglaine primary school.</i>	<p>Kl. 15 – 16 besøg i Eglaine primary school, der umiddelbart ser ud til at have det mest nødvendige. Der er bl.a. modtaget skolemøbler fra Danmark. Man mangler større gymnastikredskaber, såsom plinte mm.</p>
	<i>Generelle ønsker fra Lazdukalns</i>	<p>Almindelige senge Madrasser Tøj Skolemøbler 60 borde + 60 stole Køleskabe Kørestole Køkkenudstyr Sengetøj Håndklæder Småt børnetøj Sportssko Sportsudstyr Fodbolde Gymnastikredskaber Kontorstole Musikinstrumenter Telte Soveposer Stor vaskemaskine Symaskiner</p>
	<i>Afgang</i>	<p>Sidst på eftermiddagen transport til Ilukste.</p>

19. juli 2006	<i>Ilukste – modtagelse</i>	<p>Vi blev modtaget af røde-kors leder Skaidrite Davne og tolk, lærerinde Iveta Megne.</p> <p>Der er senest gået leverance til Ilukste i marts 2006.</p> <p>Herefter blev vi kørt til en café og tilbragte nogle hyggelige timer sammen med vore værter omkring aftensmåltidet. Vi fik hilst på hinanden og udvekslet hilsener samt diskuteret problemer og næste dags program.</p> <p>Herefter afgang til børnehaven i Ilukste, hvor vi indrettede os med henblik på overnatning de næste 2 døgn.</p>
20. juli 2006	<i>Ilukste - morgen</i>	<p>Vi mødtes på caféen til morgenmad med vore værter og drøftede dagens program.</p> <p>Vi fik at vide, at en "mange-børns-familie" har min. 3 børn. Hvis en familie har under 45 lats om måneden pr. familie-medlem, får den status som fattig familie. Her i Ilukste har man 7 ekstremt fattige familier og 49 fattige familier. Der er 1.000 indbyggere og 160 fattige børn.</p> <p>Der kan gives offentlig hjælp i op til 6 måneder. Efter denne periode bortfalder understøttelsen, men den kan så opnås igen efter 2 måneders arbejde.</p>
	<i>Ilukste - familie i Liksna, udsat for brand.</i>	<p>Første besøg er hos en familie hvor huset er brændt. Vi hilser på konen, der viser os en lille og udtjent sauna, der ligger 100 meter fra det brændte hus. Der er plads til 2 madrasser, der ligger direkte på saunaens gulv, hvor hun er nødt til at overnatte efter branden. Hun er 51 år og hun har mulighed for at dyrke lidt jord. Faderen har siden branden i april været hospitalsindlagt med brandsår. 3 børn bor hos noget familie. Familien håber på at få noget stats-hjælp til genopbygning. Inden manden blev indlagt havde han job på en farm. Familien har tidligere modtaget stole og køleskab fra os. En seng ville gøre god nytte, men der vil under de nuværende omstændigheder ikke være plads til den. Vi må overveje hvad vi kan gøre her for en familie, der her er hårdt ramt af skæbnen og hvis liv er slået helt i stykker, samtidig med at de står helt uden midler af nogen art.</p>
	<i>Ilukste - fattig "mange-børns-familie" i Liksna.</i>	<p>Vi fortsætter i dette landområde og besøger nu en familie hvor vi ser en mor og en bedstemor, der hjælper til i huset. Vi ser 3 ud af 4 børn. Børnene er pænt klædt på. Derudover er der en alkoholiseret og arbejdsløs far, der endnu ikke er stået op mens vi er der. Familien har et lille stykke jord de kan dyrke og vi ser også en del høns. Indenfor ser der absolut ikke godt ud og det er trist at tænke på disse børn, der skal vokse op under sådanne kummerlige forhold. Pensionen her er 60 lats, eller 10 lats pr. person pr. måned; derudover gives et tilskud, så man i alt når op på 24 lats pr. person pr. måned (255,- kr.). Vi har givet tøj, men familien mangler fortsat senge, sengetøj, tæpper og møbler. De har heldigvis en vaskemaskine. Som sædvanen er på landet, ser vi også her et gammeldags brændekomfur, hvor der som altid står vand og koger. Dette og de tillukkede vinduer gør, at der som regel er varmt og fugtigt i huset, ligesom stanken under disse forhold har svært ved at trænge ud.</p>

20. juli 2006 *Kalupe – social-center*

Kl. 11.15 ankommer vi til Social care Center i Kalupe for først og fremmest at vurdere på behovet for køkkenudstyr. Bygningen som centret har indrettet sig i, har tidligere været børnehjem. Ud over det store institutionskøkken ser vi også et mindre køkken hvor de velfungerende kan lave deres egen mad.

Her opholder sig 65 mere eller mindre retarderede klienter af begge køn i alderen fra 18 år og opefter. Mange er multihandicappede og man ser også andre sygdomme. Institutionen har et årligt budget på ca. 1½ mil. danske kroner. Tilskuddet følger ikke inflationen og det er med tiden blevet meget vanskeligt at få tilstrækkelige midler fra staten. Her er i alt 23 ansatte.

Udover køkkenlokaliteter så vi også klienternes værelser og opholdssteder samt en stor gymnastiksal hvor man godt kunne bruge noget udstyr. Spisestuen ser pæn ud og er indrettet med pæne møbler (vistnok fra Danmark). Køkkenerne er udstyret med en broget sammensætning af nyt og gammelt.

Der kan anbefales levering af div. køkkenudstyr til erstatning for udstyr stamende fra sovjettiden, men også gerne hospitalssenge og udstyr til gymnastiksalen, jf. i øvrigt nedenstående ønskeliste:

ØNSKER	Min.pris i lats	Max.pris i lats
Electrical cooker	10.480,00	12.900,00
El. kartoffel-skræller	380,00	380,00
El. kødhakker – stor	315,00	315,00
El. oven	840,00	1.150,00
Opvaske tørre-hylde-stativ	160,00	200,00
Rustfrit udstyr	278,00	375,00
Gryder – rustfrie, 30-40 liters	80,00	120,00
Opvaske maskine	5.050,00	10.000,00
Skab	-	-
Sinks for washing up	-	-
Almindeligt komfur	-	-
Køleskab 200 liter	-	-
Tøj	-	-
4 hospitalssenge	-	-

Viski Pagasts – old peoples home

Besøget på dette sted blev aflyst på grund af en personalekonflikt.

Ilukste – fattig familie

Alenemor med 6 børn født lige efter hinanden i gammelt og lille nedslidt hus langt ude landet. Alt i huset udtjent. Alt meget nedslidt og ussel. Meget triste vilkår for børn at vokse op i. Moderen får 74 lat pr. måned i børnepenge til familiens underhold, hvilket svarer til små 800 danske kroner. Man har her en ko og et lille stykke jord. Huset er købt og der betales afdrag på det. Her mangler man alt det sædvanlige, såsom tøj, møbler, sengelinned, senge, køkkenudstyr o.l.

Ilukste –

Kl. 13.00 frokost i landsby med kro. Vedr. september sendingen ønsker man linned, tøj, børnetøj, sko, senge, madrasser, møbler, tæpper, køkkenting, "teknisk" legetøj, engangsbleer, symaskiner der virker, stofruller eller stofrester, maling til væg og gulv og i øvrigt alt til hjemmet.

Milinova –

Kl. 14.00 ankomst til Malinova Basic School bl.a. for at se hvad vi har givet, f.eks. møblerne. Her bliver vi modtaget og budt velkommen af skolens leder Janis Gedrovics-Juraga. Vi modtages med sang og musik både inde og ude – faktisk en temmelig omfattende koncert, hvorefter vi får den store rundtur på denne skole, hvor der overvejende går russiske elever. Vi hører om store problemer med at få tilstrækkelige midler helt herud. Denne skole har ca. 100 elever og 15 lærere og der undervises bl.a. i musik, som vi jo fik set eksempler på. Også computer-rummet så vi. Der var opstillet temmelig nye PC'er i netværk, men man var underlagt nogle regler om jævnlige udskiftninger, som gav nogle problemer. Af os ønsker man skolemøbler til store elever i to klasser, samt tavler og teknisk legetøj.

Vi blev beværtet med både fast og flydende i rigelige mængder. Det blev efterhånden et problem for os, idet vi denne dag ustandselig blev budt på overdådige traktementer. Men af ren og skær høflighed måtte vi selvfølgelig sige ja tak, så meget som livremmen nu tillod.

20. juli 2006 *Rauda –
Rauda Special
Boarding School
for Orphans*

Kl. 17.00 når vi frem til denne kostskole for forældreløse børn, der har 95 elever fordelt på 3 niveauer. Der er tale om forældreløse, hvoraf vi fik hilst på en del. Denne skole skulle først have været besøgt den 21. juli, men på grund af afbud fra plejehjemmet kom vi dertil en dag tidligere end planlagt og traf derfor kun en afløser for lederen.

Vi bliver vist rundt i de mange lokaler, som vi har set ved tidligere lejligheder. Her ser pænt og indbydende ud og der hersker en god atmosfære, ligesom der ser ud til at være gode muligheder for adspredelse og aktiviteter både inde og ude.

Køkkenet er helt moderne med nye komfurer og emhætter, men de fortæller om et større problem, der muligt kan medføre forbud mod at lave mad på stedet. Problemet er de nye moderne emhætter der ikke fungerer. De kan ikke lave tilstrækkelig udsugning, så køkkenet kan ikke godkendes. De vil koste 10.000 lat at få foretaget reparation, svarende til ca. 107.000 danske kroner. Vi stillede os tvivlende overfor det store beløb, men man fortalte os igen og igen at sådan var det og at man ikke havde midlerne. Fint ville det være, om vi havde en der kunne se på det.

Man mangler fortsat mange ting til køkkenet og ønsker derfor følgende:

- 4 store rustfri spande
- 4 rustfri suppeskeer – store
- 4 rustfri suppeskeer - små
- 1 dørslog (stor si)
- 20 tekander
- 4 suppegryder (50 – 70 liter)
- 20 suppeterriner (3 liter)
- 100 suppetallerkener
- 10 forskellige køkkenknive
- 100 skeer
- 100 gaffler
- 100 krus
- 2 blendere.

Herefter fik vi aftensmad, trods at vi var mætte da vi kom. Der var i det hele taget stor gæstfrihed.

*Ilukste –
Russisk kirke*

Ca. 18.30 besøgte vi en russisk ortodoks kirke i et lille nonne-kloster. Vi blev vist rundt i kirken, fik fortalt og så inventar og ikoner og tændte sluttelig nogle vokslys. En meget god oplevelse.

*Ilukste –
fattig gammel
kone*

Kl. 20.00 nåede vi frem til et lille bitte sortmalet hus lige uden for Ilukste centrum. Her boede en gammel kvinde på 76 år, som man fra Røde Kors tog sig lidt af. Kvinden modtager 75 lat i pension svarende til 800 danske kroner. Kvinden, der umiddelbart virkede åndsfrisk nok, havde for nylig gennemgået en operation. Hun var fuldstændig uden familie. Hun dyrkede sin have lidt og havde nogle katte. Indenfor herskede et ubeskriveligt rod og svineri, nok det værste vi overhovedet har set. Her var virkelig en opgave for Tv-holdet "Rent Hjem". Hvorledes det overhovedet er muligt at overleve her, er hinsides al fatteevne. Men på en eller anden måde, så kvinden for så vidt godt nok ud i sin store fattigdom og usle levevis. Her mangler alt, men først og fremmest renovering og efterfølgende nyt inventar og møbler.

Ilukste –

Herefter sluttede vore opgaver denne dag. Vi blev bragt til børnehaven, vort logi og fik taget et bad inden vi gik ud i byen og på den lokale bar fik en velfortjent kold lokal øl inden vi måtte gå til ro, fyldt op af og med dagens oplevelser.

21. juli 2006 *Ilukste –*

Denne morgen skulle vi pakke vore ting sammen og forlod derefter børnehjemmet og kom kort tid derefter til caféen hvor vi fik morgenmad sammen med vore værter.

Herefter havde Skaidrite truffet aftale med en kvinde der passede "Old-believers"-kirken i Ilukste. Disse gammel-troende er en af i alt 4 kristne konfessioner i Letland, nemlig Lutheranere, Katolikker, Ortodokse og altså Gammeltroende katolikker. Det var spændende at se denne kirke bygget ind i en boligblok samt se det fremmedartede inventar og de hellige bøger og ikoner. Menigheden var ganske lille, omkring 20 – 30 personer.

21. juli 2006 *Subate – plejehjem*

Ca. kl. 10.00 ankomst til Subate Old Peoples Home, drevet af den katolske kirke og menighed, som mest lagde navn til, idet pengene nu stort set kun kommer fra beboerne + mindre beløb fra det offentlige, som nævnt efterfølgende. Her er 37 beboere, der betaler 48 % af deres pension til denne institution. Derudover giver Daugavpils regionen et tilskud så man har et budget på i alt 70 lats pr. beboer pr. måned, hvilket svarer til 750 danske kroner pr. måned eller i alt en beboerindtægt på $37 \times 12 \times 750 =$ danske kr. 333.300,- per år. Beboerne er selvsagt gamle mennesker, der stort set kommer fra hele området.

Hele komplekset består af 3 gul-malede træbarakker. Vi fik forevist køkkenområderne og nogle af de ældres stuer.

Tilsyneladende fungerede stedet godt og der herskede en god stemning. Vejret var fortsat fint, hvilket betød at adskillige ældre kvinder var beskæftiget med rensning af bær i haven, hvilket så meget idyllisk ud.

M.h.t. køkkenforholdene er der dog meget at indhente, inden man når op på en acceptabel standard. Det førte til at Hans Egon Lorenzen omgående fik udfærdiget en skitse med køkkenets mål, så vi har noget at arbejde ud fra i forbindelse med indretning af dette. Tegningen vedhæftes som bilag til denne rapport.

Til køkkenet ønsker man sig:

- Køleskab og fryser
- Kødhakkemaskine
- Blender
- 10 stk. 20 liters rustfri stålgrøder
- 50 dessert-tallerkener
- 50 skåle
- 50 kopper
- 50 spiseskeer
- 50 teskeer
- Ventilation
- Køkkenvaske

Til beboernes stuer ønsker man sig madrasser. Efter vores opfattelse er der også behov for hospitalssenge, men uvist af hvilken grund, så ønsker man dem ikke! Ligeledes fik vi også her taget en del fotos.

Ilukste – evaluering

Fra kl. 10.00 – 11.30 evaluerede vi på Røde Kors Centret og Finn Grandin lavede interview. Vi fik kaffe og is og udvekslede høfligheder og gaver og alle udtrykte ønsket om at vi forhåbentlig måtte ses igen. M.h.t. Skaidrite, så er hun nu 66 år og er inde i sin sidste valgperiode, der udløber i løbet af godt 1 års tid. Ingen tvivl om at hun har udført et stort og flot stykke uegennyttigt arbejde for de værst ramte indbyggere i området.

I Røde Kors' kælder er indrettet lokaler for børn, der kan komme om eftermiddagen efter skoletid. Med mellemrum laver man lotterier for at dette steds økonomi kan hænge sammen. Vi blev spurgt om der var mulighed for at skaffe nogle gaver til disse lotterigevinster!

21. juli 2006 *Daugavpils –
bustransport*

Herefter blev vi kørt til Daugavpils, så vi kunne nå vores bus, der førte os til Riga, hvortil vi ankom lidt efter kl. 18.00.

Vi tog hen på NB-hotel og fik et velfortjent bad og herefter ind til Riga til en utrolig hyggelig aften og et godt måltid mad.

Tidligt tilbage til hotellet, idet vi skulle op næste morgen med 3-tiden for at nå det tidlige morgenfly til Danmark.

Konklusion

Det går fremad i Letland på alle områder. Der hvor det går godt – mest mod nord synes vores rejse at vise – der kan hjælp fra EECA være med til at spare på de kommunale budgetter. Vi kan hjælpe med brugte skolemøbler, tavler samt køkkengrej. Vi kan også hjælpe med tøj, men det er næppe så nødvendigt som tidligere. Hjælpen vil gøre at det hele kommer til at gå lidt hurtigere på denne måde.

Omkring Daugavpils/Illukste så det rigtig sløjt ud. Her er der to dimensioner, nemlig de områder, hvor "det offentlige" øver indflydelse og så de fattige familier.

Vi så tre steder der ønskede sig noget til køkkenet, idet det fjerde udgik på grund af problemer på stedet:

1. Social care Center – Kalupe. Et rimeligt køkken. Der mangler selvfølgelig noget.
2. Rauda Special Boarding School. Det pæneste køkken vi har set på turen. Der er problemer nogle emhætter, der tilsyneladende har for svage motorer.
3. Subate Old Peoples Home. Et elendigt køkken i et meget gammelt plejehjem.

Forudsat Subate Olde Peoples Home kan fortsætte, er der mulighed for virkelig at gøre en forskel på dette sted. Med "kan fortsætte", menes om der fremover kan skaffes økonomi til driften

- Derfor anbefales, at der skal gøres meget ved køkkenet i Subate. Men her er der også behov for senge og tøj.
- Derefter anbefales en opvaskemaskine i Kalupe
- Endelig kunne vi måske give bestik og dybe tallerkener til Rouda.

De fattige familier og de gamle er helt særlige udsatte grupper, som behøver tøj og møbler og her synes behovet helt umætteligt.

Nogle tal

¹⁾ se sidste side under fodnoter.

Sign.:

Hans Egon Lorenzen / Jens Christensen

¹⁾ – nogle fodnoter og bemærkninger nedenfor:

Undervejs på turen fik vi mange informationer, f.eks.:

..... at de der bor i lejlighed på landet, i mange tilfælde ejer et lille jordstykke
..... at der er 300.000 lettere i Irland
..... at der er pc- i mange hjem - nordpå.
..... at der et tv- næsten alle steder
..... at der er strøm alle steder
..... at der er en regler for fattige familier der sikrer 45 lat pr. familiemedlem pr. måned.
..... at der udbetales børnepenge og der er et stort beløb ved fødsel, som nogle vælger at købe et nyt tv for.
..... at skat er 5 %, hvoraf en del er en lønmodtager skat hos arbejdsgiver
..... at der tilsyneladende er moms på 18%
..... at der er arbejdsløshedsunderstøttelse
..... at der er status i at have en sauna, for under kommunisttiden var det forbudt med private saunaer

Specielt vedr. denne tur:

- TvSyd journalist Finn Grandjn deltog i denne tur. Det er absolut første gang vi har deltagelse af en TV-journalist, hvilket var en meget positiv og hyggelig oplevelse. Vi og vore medlemmer og støtter glæder os meget til at se denne udsendelse på TV-syd i løbet af sensommer / efterår.
- På vores vej fik vi at vide at 5 symaskiner ikke havde fungeret. Måske kan vi finde på en bedre test. Et enkelt køleskab fungerede kun f.s.v. angår frostdelen.
- Der var delte meninger om krammedyr (legetøj) – nu hellere "teknisk" legetøj.
- Hvad gør vi med vores nye viden om, at rigtig mange har et lille stykke jord på 2 – 5 ha; med en ko eller to samt et par svin?

Nogle tal og fakta:

Letland er 65.000 km² stort hvoraf de 1.000 km² er vand. 28 % af landet er opdyrket. Kystlinien er 531 km lang. Indbyggertallet er 2.274.735 i juli 2006.
Befolkningen består af Lettere 57,7 %, Russere 29,6 %, Hviderussere 4,1 %, Ukrainere 2,7 %, Polakker 2,5 %, Lithauere 1,4 %, andre 2 % (2002).
Religion: Lutheranere, Romersk katolske og Russisk ortodokse.
Sprog Lettisk 58,2 %, Russisk 37,5 %, Litauisk og andre 4,3 %.
Iflg. EU-oplysningen er ledigheden 7,7 % i maj 2006 mod 9,2 % i maj 2005.